

**STAN
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GARWOLIŃSKIEGO
ZA 2021 ROK**

Garwolin, 25.03.2022 r.

SPIS TREŚCI

I. DANE DEMOGRAFICZNE.....	3
II. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO-REPRESYJNEJ, W ZAKRESIE KONTROLI WYKONYWANYCH W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI SANITARNEJ ORAZ POMIARACH I BADANIACH WYKONYWANYCH NA RZECZ NADZORU I ZAKRESIE TYCH ANALIZ	4
III. INFORMACJA DOTYCZĄCA WYDANYCH OPINII, W TYM O PROJEKTACH OBIEKTÓW NOWO BUDOWANYCH LUB ADAPTOWANYCH.....	5
IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA.....	7
V. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.....	13
VI. OCENA STANU SANITARNO HIGIENICZNYCH OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH.....	17
VII. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ	18
VIII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	20
IX. OCENA NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH, WIELKOŚCI POPULACJI ZAWODOWO NARAŻONEJ NA TE CZYNNIKI.....	21
X. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH WRAZ Z OCENĄ ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA.....	25
XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA	28
XII. WNIOSKI	34

I. DANE DEMOGRAFICZNE

Powiat garwoliński zajmuje powierzchnię 1284,29 km², zamieszkuje go 108 400 osób (stan na 30.06.2021 r.).

Do powiatu należą: 2 miasta tj. Garwolin i Łaskarzew, 2 miasto-gminy, tj. Pilawa i Żelechów oraz 10 gmin: Garwolin, Łaskarzew, Borowie, Górzno, Maciejowice, Miastków Kościelny, Parysów, Sobolew, Wilga, Trojanów.

W 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nadal obowiązywał ogłoszony w 2020 r. stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, jednak widać wzrost podejmowanych działań inwestycyjnych co wynika ze zniesienia zakazu przemieszczania się, który obowiązywał na początku epidemii, oraz skrócenia czasu izolacji i kwarantanny.

**II. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO-REPRESYJNEJ, W ZAKRESIE
KONTROLI WYKONYWANYCH W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI
SANITARNEJ ORAZ POMIARACH I BADAANIACH WYKONYWANYCH NA RZECZ
NADZORU I ZAKRESIE TYCH ANALIZ**

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje				Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nalożone mandaty	Kwota nalożonych mandatów w złotych	Nalożone kary pieniężne	Kwota nalożonych kar pieniężnych w złotych		
		wydane w I instancji		wydane w II instancji przez PWIS			przez PPIS i PGIS	przez PWIS	merytoryczne	płatnicze										
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne															merytoryczne	płatnicze
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Ogółem	18	32			536	13851	190	167				17	2		44	7520,00	4	28828,13		
komunalna	2				220	459	24	13			9									
żywności, żywienia i przedmiotów użytku	3				316	234	91	83			2		2		29	7 100,00				
pracy	4					79	20	8			3									
dzieci i młodzieży	5		32			103	9	2												
radiacyjna	6																			
epidemiologia	7					12909	45				3				15	420	4	28828,13		
zapobiegawczy nadzór sanitarny	8					40	1	61												
środki zastępcze	9																			
inne Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	10					27														

Komórki organizacyjne stacji sanitarno--epidemiologicznych

III. INFORMACJA DOTYCZĄCA WYDANYCH OPINII, W TYM O PROJEKTACH OBIEKTÓW NOWO BUDOWANYCH LUB ADAPTOWANYCH

W 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nadal obowiązywał ogłoszony w 2020 r. stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, jednak widać wzrost podejmowanych działań inwestycyjnych co wynika ze zniesienia zakazu przemieszczania się, który obowiązywał na początku epidemii, oraz skrócenia czasu izolacji i kwarantanny.

W zakresie uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przy sporządzaniu dokumentów planistycznych.

Wydano 12 opinii sanitarnych dotyczących określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko. Opinie dotyczyły głównie nowych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin lub ich części. We wszystkich przypadkach stwierdzono potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
W roku 2020 r. wydano 4 opinie w tym zakresie.

W zakresie opiniowania projektu dokumentu planistycznego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wydano 2 opinie sanitarne dotyczące nowego projektu i projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Wydane opinie nie zawierały uwag.

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będące przedmiotem opiniowania zawierały ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i krajobrazu dotyczących m. in.: zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach zabudowy mieszkaniowej, zapewnienia zorganizowanej gospodarki odpadami, zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.

W roku 2020 wydano 6 opinii w tym zakresie.

W zakresie uzgadniania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wydano 71 opinii sanitarnych w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w tym 5 opinii stwierdzających konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określające zakres raportu o ich oddziaływaniu na środowisko (dotyczyły one: zwiększenia obsady bydła, budowy jałownika, rozbudowy i przebudowy istniejącej hali produkcyjnej, budowy budynku inwentarskiego i zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą).

W postępowaniach dotyczących oceny oddziaływania na środowisko opiniowane były przedsięwzięcia wymienione w §3 rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Najwięcej opinii dotyczyło planowanej budowy farm fotowoltaicznych oraz przebudowy dróg. We wszystkich dokumentacjach zostały przedstawione rozwiązania chroniące środowisko proponujące techniczne i organizacyjne rozwiązania minimalizujące wpływ przedsięwzięcia na zdrowie i warunki życia ludzi.

W roku 2020 wydano 37 opinii w tym zakresie (najwięcej opinii dotyczyło budowy farm fotowoltaicznych i przebudowy dróg).

W zakresie wydawania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydano 7 opinii sanitarnych uzgadniających przedsięwzięcia w zakresie środowiskowych uwarunkowań zgody na jego realizację wszystkie ze **zgłoszeniem środowiskowych uwarunkowań dla ich realizacji**. Dotyczyły one m. in.:

- rozbudowy jałownika,
- stacji demontażu,
- wytwórni mas bitumicznych.

W roku 2020 wydano **2 opinie** w tym zakresie.

W zakresie uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dokonano uzgodnienia w formie opinii sanitarnej łącznie 23 projektów budowlanych obiektów nowo budowanych oraz projektów technologicznych obiektów poddanych zmianie sposobu użytkowania lub adaptacji w tym 1 opinia zawierała zastrzeżenia dotyczące czasu pracy ze względu na niedostateczną ilość oświetlenia.

Najwięcej projektów dotyczyło:

- zakładów fryzjerskich (4 opinie),
- żłobków (3 opinie),
- stacji uzdatniania wody (3 opinie).

W opiniowanych dokumentacjach projektowych zwracano szczególną uwagę na spełnienie warunków technicznych w obiekcie (z uwzględnieniem możliwości uzyskania odstępstwa od tych warunków), a także na przyłączenie do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, zapewnienie wentylacji pomieszczeń, dostosowanie układu funkcjonalnego odpowiednio do przeznaczenia obiektu oraz usytuowanie elementów zagospodarowania działki.

W roku 2020 wydano **16 opinii** w tym zakresie.

W zakresie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Uczestniczono w **40** kontrolach obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania i spełnienia w nich wymagań higieniczno-zdrowotnych w tym w 38 wiodący był udział Sekcji ZNS.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami wydano **33 opinie sanitarne** o niezgłoszeniu sprzeciwu w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania oraz **1 decyzję zgłaszającą sprzeciw** w związku z dopuszczeniem obiektu do użytkowania.

Najwięcej obiektów przeznaczonych było na działalność:

- usługową (z branży fryzjersko-kosmetycznej),
- leczniczą (gabinety lekarskie, stomatologiczne, rehabilitacyjne)
- edukacyjną (szkoły, żłobki).

W obiektach oddanych do użytkowania zaopatrzenie w wodę odbywa się z sieci wodociągowej, natomiast odprowadzenie ścieków w większości jest do sieci kanalizacji, a w pojedynczych przypadkach do szczelnego zbiornika na nieczystości płynne. We wszystkich obiektach przed oddaniem do użytku przeprowadzono badanie wody potwierdzające zachowanie parametrów bakteriologiczno-chemicznych wody.

Najczęściej stosowanym rozwiązaniem w obiektach dopuszczonych do użytku w zakresie wentylacji jest wentylacja grawitacyjna. Stosowana jest również wentylacja mechaniczna nawiewno-wywiewna oraz klimatyzacja.

Podczas kontroli obiektu przed dopuszczeniem do użytkowania uwzględniane są wymagania zawarte w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego brała również udział w przeprowadzaniu wywiadów epidemiologicznych w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W roku 2020 przeprowadzono **46 kontroli** i wydano **łącznie 38 opinii** oraz **1 zaświadczenie** o nie zgłoszeniu sprzeciwu w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Wybrane choroby zakaźne w latach 2012 – 2021

Nazwa choroby zakaźnej	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*
WZW typu C	2	1,8	8	7,4	7	6,4	5	4,6	7	6,4	2	1,8	2	1,8	6	5,5	3	2,7	3	2,8
WZW typu B	-	-	4	3,7	6	5,5	3	2,8	4	3,7	1	0,9	1	0,9	10	9,2	1	0,9	-	-
Salmonellozy zatruć pokarmowe	66	60,8	23	21,2	55	50,7	71	65,4	54	49,7	26	23,9	45	41,3	35	32,1	11	10,1	37	34,1
Krzusiec	52	47,9	6	5,5	3	2,8	26	23,9	16	14,7	4	3,7	3	2,8	4	3,7	10	9,2	-	-
WZW typu A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	9,2	2	1,8	7	6,4	-	-	-	-
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	22	20,3	20	18,4	36	33,2	16	14,7	28	25,7	18	16,5	22	20,2	26	23,9	14	12,8	14	12,8
Choroba z Lyme	12	11,1	18	16,6	15	13,8	27	24,9	40	36,8	35	32,1	34	31,2	57	52,3	22	20,2	50	46
Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe	3	2,8	-	-	-	-	3	2,8	2	1,8	3	2,8	2	1,8	2	1,8	1	0,9	1	0,9

*zapadalność na 100 tyś. mieszkańców

I. Zakażenia szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek

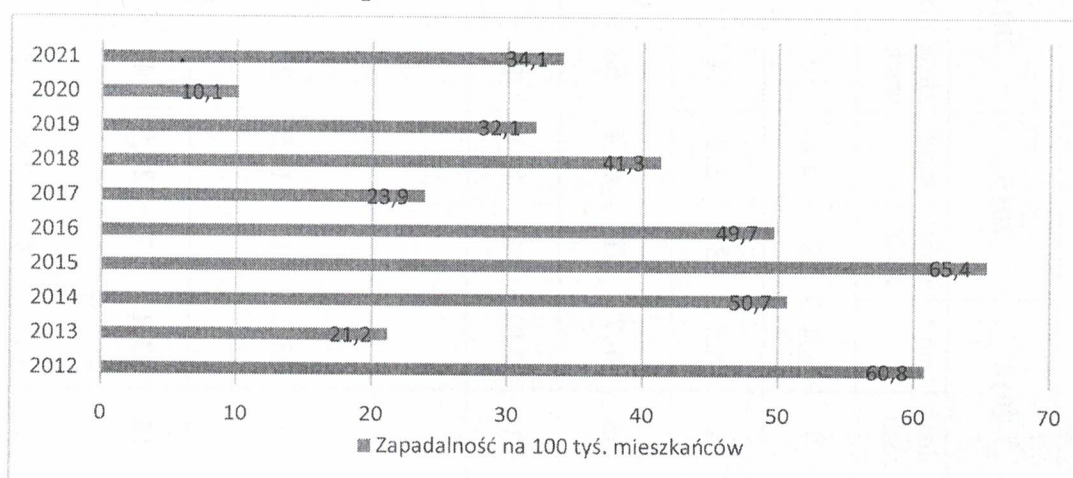
1. WZW typu C

WZW typu C – w roku 2021 zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C. Ze względu na płeć 1 przypadek zarejestrowano wśród mężczyzn i 2 przypadki wśród kobiet. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych największy wzrost zapadalności na WZW typu C przypada na rok 2013, 2014, 2016, 2019. Prawdopodobne źródło narażenia we wszystkich przypadkach zarejestrowanych w 2021 r. to kontakty z placówkami służby zdrowia.

II. Zakażenia szerzące się drogą pokarmową

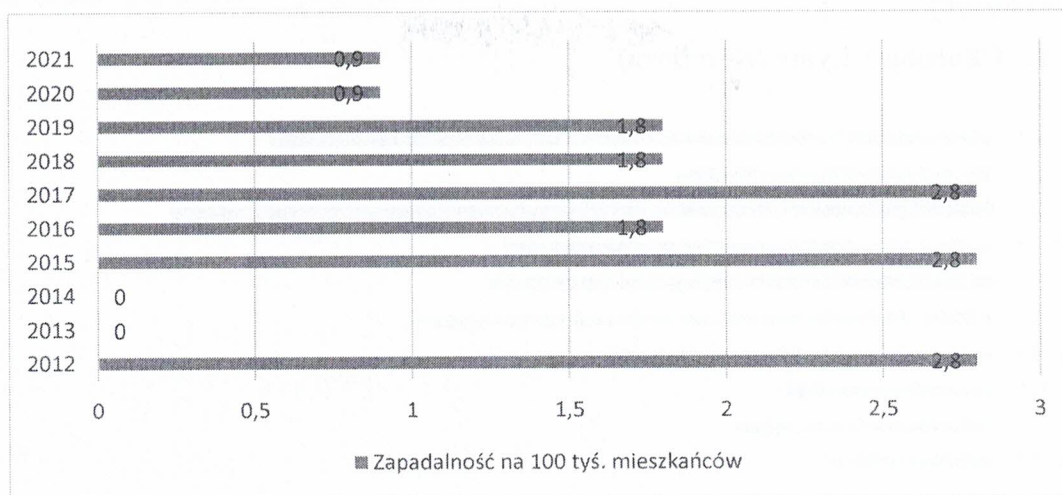
1. Salmonellozy- zatrucia pokarmowe

Zatrucia pokarmowe – Salmonellozy – w roku 2021 zarejestrowano 37 pojedynczych przypadków zachorowań. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych największa zapadalność na poziomie 65,4 przypadku w roku 2015. Spośród wszystkich 37 przypadków zachorowań – 22 to przypadki hospitalizowane. Przyczyną zatruc w 1 przypadku były pałeczki Salmonelli gr. B, w 17 przypadkach pałeczki Salmonelli Enteritidis, a w 19 przypadkach Salmonella spp.

Prawdopodobne źródło zakażenia: w 2 przypadkach nieprzestrzeganie zasad higienicznego mycia rąk w 5 przypadkach – przez skażoną żywność, w 30 przypadkach nie ustalone.

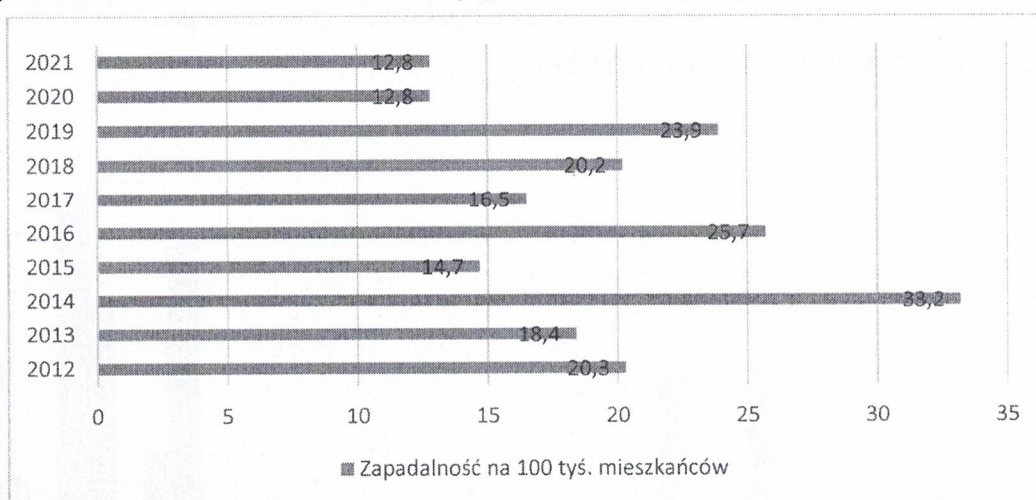
2. Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe

Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe – w roku 2021 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania wywołany przez *Yersinia Enterocolitica*, tak jak w 2020 r. i zapadalność na poziomie 0,9. Prawdopodobnego źródła zakażenia w zgłoszonym przypadku nie ustalono. W 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych największą zapadalność zarejestrowano w latach 2012, 2015, 2017.

III. Choroby przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne

1. Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)

Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień – w roku 2021 odnotowano 14 przypadków kontaktów ze zwierzętami, po których podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie. Jest to taka sama wartość jak 2020 i zapadalność na poziomie 12,8.

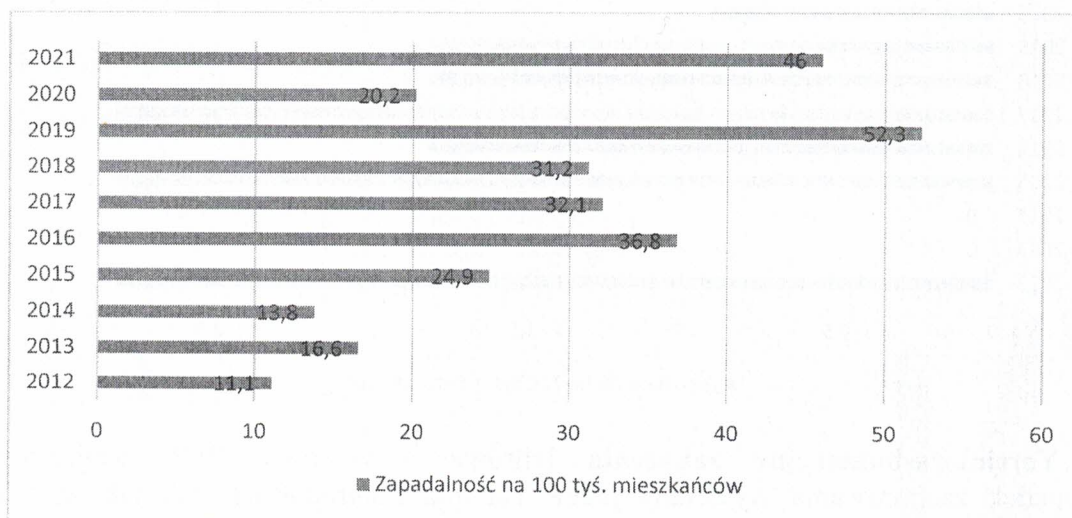
Przyczyny podjęcia szczepień – kontakt z:

- bezpańskimi psami - 5 przypadków – 35,7 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych;
- kotami - 6 przypadków – 42,8 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych
- nietoperzem - 2 przypadki – 14,3 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych
- lisem – 1 przypadek – 7,1 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych

Wszystkie 14 przypadków zostało zaszczepionych pełnym cyklem szczepień przeciwko wściekliznie.

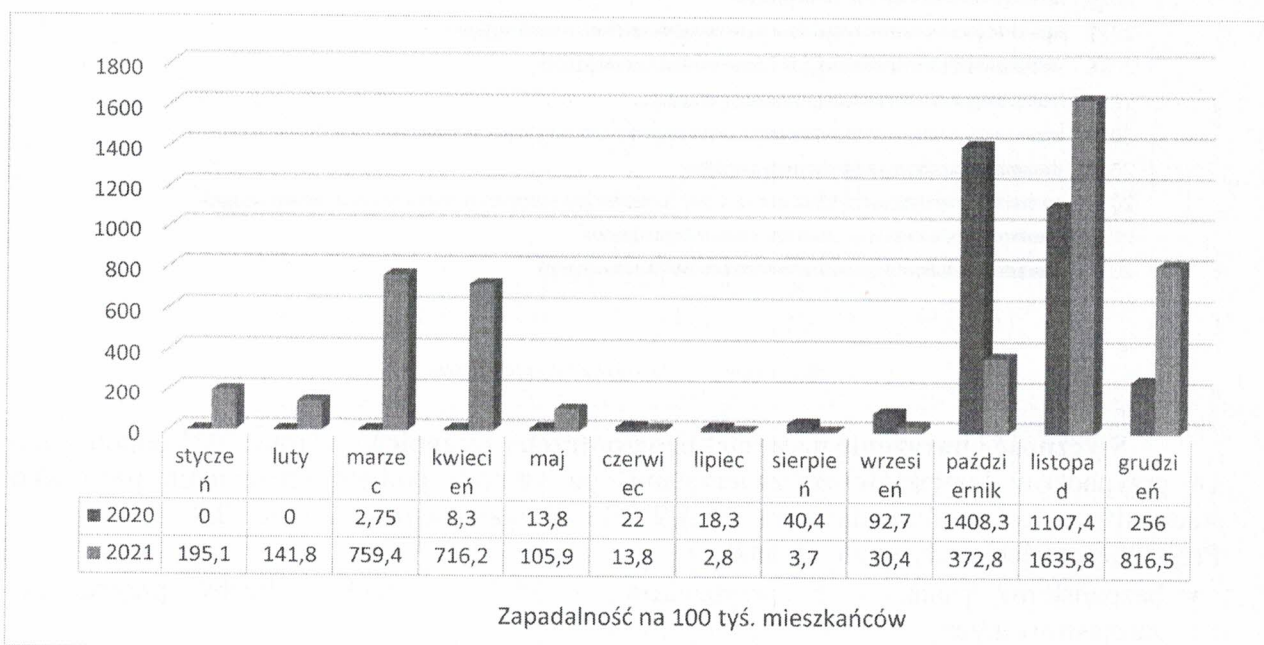
IV Inne choroby

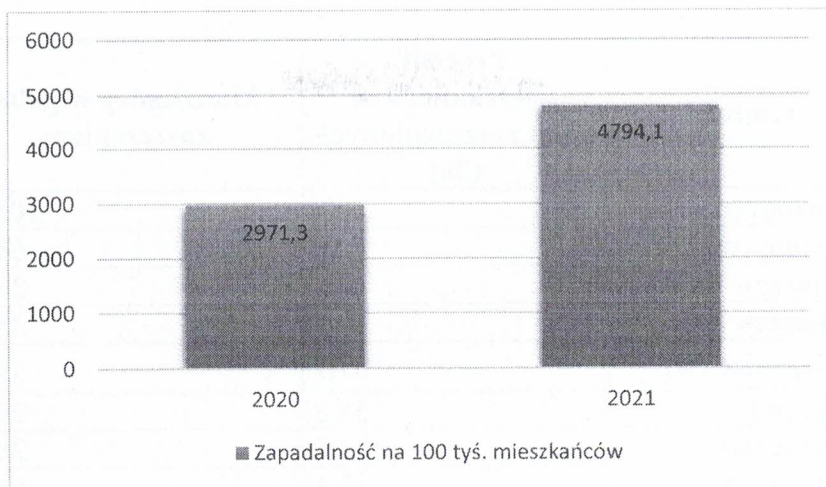
1. Choroba z Lyme (Borelioza)

Choroba z Lyme – w roku 2021 zarejestrowano 50 przypadków zachorowań na boreliozę u osób ukąszonych przez kleszcze i zapadalność na poziomie 46. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych najwyższa zapadalność przypada na 2019 rok i zapadalność na poziomie 52,3. Chorzy zgłaszani na podstawie występowania rumienia średnicy powyżej 5 cm. Podczas przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych u żadnej z osób nie stwierdzono narażenia zawodowego.

2. Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W 2021 r. zarejestrowano **5209 zakażeń SARS-CoV-2** wśród mieszkańców powiatu garwolińskiego, **606 przypadków hospitalizowanych**. Ponadto zarejestrowano **199 zgonów**. Przypadki wykazane na podstawie dodatknych wyników w kierunku SARS-CoV-19, oraz zgłoszeń lekarskich ZLK-1, ZLK-5. Dodatkowo wykonano 6971 wywiadów epidemiologicznych dotyczących osób poddanych kwarantannie z powodu kontaktu z osobą zakażoną SARS-Cov-19.

Kwarantanną objętych było 22905 osób, natomiast nadzorem epidemiologicznym 1407 osób. W roku 2021 zmienił się system realizacji zgłoszeń i plusów na całkowicie elektroniczny. Udoskonalono System EWP (Ewidencja Wjazdu do Polski) i wprowadzono System SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), co pozwoliło na przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych w systemie teleinformatycznym. Czas realizacji wywiadów osób zakażonych i z kontaktu, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, nie mógł przekroczyć 24 godzin, natomiast inne zgłoszenia kierowane do inspekcji musiały być zrealizowane w ciągu 3 godzin. Pracownicy Nadzoru PSSE w Garwolinie w celu załatwienia spraw w powyższych terminach pracowali 7 dni w tygodniu w systemie dwuzmianowym w trybie stacjonarnym i zdalnym. W okresie dużego wzrostu zachorowań również wspieraliśmy inne stacje sanitarne w tym najwięcej Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną m. st. Warszawa.

W 2021 roku rozpoczęto szczepienia przeciwko COVID-19. W Polsce dostępne są szczepionki od czterech producentów: Comirnaty – Pfizer&BioNTech, Spikevax -Moderna, Vaxzevria – Astra Zeneca, oraz Johnson&Johnson’s – Janssen. Zgodnie z Narodowym Programem Szczepień w pierwszej kolejności został zaszczepiony personel medyczny, następnie seniorzy, służby mundurowe, nauczyciele i pozostałe chętne osoby. W każdej gminie w powiecie garwolińskim był uruchomiony punkt szczepień.

Ogólna liczba osób w 2021 r. zaszczepionych w Powiecie Garwolińskim wynosi 53,1 %. Najwyższy poziom procentowy osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 jest w gminie Łaskarzew (60,6%), miasto Garwolin (60,4%) oraz miasto Łaskarzew (60%). Najmniej osób zaszczepionych jest w gminie Trojanów (45,4%).

Gmina	Procent mieszkańców w pełni zaszczepionych (%)	Mieszkańcy w pełni zaszczepieni
Garwolin (m)	60,4	10599
Garwolin (w)	50	6679
Łaskarzew (m)	60	2883
Łaskarzew (w)	60,6	3301
Maciejowice (w)	57,7	3966
Wilga (w)	55,3	2908
Borowie (w)	53,5	2800
Pilawa (m-w)	53,1	5815
Miastków Kościelny (w)	52,9	2556
Parysów (w)	49,8	2062
Górzno (w)	48,8	3200
Żelechów (m-w)	47,3	3874
Sobolew (w)	46,1	3765
Trojanów (w)	45,4	3284

Tabela 1. <https://www.gov.pl/web/szczepienia-gmin#/poziomwyszczepienia>

- Najwyższy procentowy poziom zaszczepienia
- Najwyższy procentowy poziom zaszczepienia

Liczba osób zaszczepionych w Powiecie Garwolińskim z uwzględnieniem podziału wiekowego.

Gmina	Podział wiekowy					
	0-11	12-19	20-39	40-59	60-69	70+
Garwolin (m)	156	757	2718	3330	1731	1907
Garwolin (w)	88	476	1926	2279	986	924
Łaskarzew (m)	29	179	768	918	510	479
Łaskarzew (w)	26	196	1137	1085	479	378
Maciejowice (w)	47	272	971	1303	676	697
Wilga (w)	44	151	774	971	467	501
Borowie (w)	13	172	762	923	452	478
Pilawa (m-w)	79	383	1531	1955	996	871
Miastków Kościelny (w)	25	161	655	823	433	459
Parysów (w)	21	147	582	668	337	307
Górzno (w)	32	177	932	1069	501	489
Żelechów (m-w)	34	235	1067	1234	695	609
Sobolew (w)	31	225	1014	1200	685	610
Trojanów (w)	23	159	850	1056	568	619

Tabela 2. <https://www.gov.pl/web/szczepienia-gmin#/poziomwyszczepienia>

V. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W 2021 r. na terenie powiatu garwolińskiego realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w **22 podmiotach leczniczych** w tym:

- w 8 publicznych podmiotach leczniczych, w których funkcjonuje **12** punktów szczepień;
- w 14 niepublicznych podmiotach leczniczych, w których funkcjonuje **16** punktów szczepień.

Łącznie w 2021 r. prowadzono nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych w **28 punktach szczepień**.

W 2021 roku przeprowadzono w nich łącznie **15** kontroli wykonawstwa szczepień ochronnych. Kontrole obejmowały swym zakresem między innymi: nadzór nad wykonawstwem szczepień przeciwko Covid-19, realizację Programu Szczepień Ochronnych, prowadzenie dokumentacji dotyczącej szczepień, w tym opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami higienicznymi obowiązującymi w placówce, wyposażenie niezbędne do realizacji szczepień, sprawozdawczość. Zwracano uwagę na prawidłowe warunki transportu szczepionek z PSSE do placówki /zaopatrzenie w termotorby i wkłady chłodnicze, termometr/, przechowywanie szczepionek /prowadzenie rejestru odczytów temperatury w urządzeniach chłodniczych/, prowadzenie rejestru rozchodu i przychodu szczepionek, przestrzeganie terminów ważności preparatów szczepionkowych, stosowane środki do dezynfekcji skóry przed iniekcjami. Prowadzono nadzór nad spełnieniem przez lekarzy obowiązku zgłaszania organom PIS przypadków uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych w 2021 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych prowadzono nadzór nad procesem dystrybucji szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych, z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek /ESNDS/.

Szczepionki w PSSE w Garwolinie przechowywane są w specjalistycznym urządzeniu chłodniczym do przechowywania leków i preparatów szczepionkowych w ściśle określonej temperaturze tj. od +2 do +8 stopni Celsjusza zapewniając tym samym właściwe warunki chłodnicze zgodne z wymaganiami producentów. PSSE w Garwolinie posiada również całodobowy rejestrator do monitorowania temperatury w urządzeniu chłodniczym z funkcją powiadamiania SMS na alarmowy telefon komórkowy w przypadku braku energii lub przekroczenia określonego zakresu temperatur.

Na terenie powiatu garwolińskiego na 28 punktów szczepień 27 posiada ww. urządzenia, jedna placówka, częściej odczytuje i dokumentuje wartość temperatury we wnętrzu urządzenia chłodniczego, posiadając przy tym agregat prądowórczy z funkcją autostartu.

PSSE w Garwolinie ma dostęp do agregatu prądowórczego, uruchamianego w chwili braku dopływu energii elektrycznej.

Poniższa tabela przedstawia stan urządzeń do całodobowego monitorowania temperatury w podległych podmiotach leczniczych.

Lp.	Punkty szczepień	Jest rejestrator	Inne np. agregat	razem
1	SPZOZ	12	0	12
2	NZOZ	15	1*	16
3	Razem	27	0	28

Wszyscy świadczeniodawcy wykonujący szczepienia ochronne pobierają szczepionki z PSSE w Garwolinie z zachowaniem łańcucha chłodniczego, osoba odbierająca szczepionki wyposażona jest w termotorbę z wkładami chłodniczymi i termometrem do pomiaru temperatury wewnątrz termotorby.

PSSE w Garwolinie w ten sam sposób pobiera szczepionki z magazynu z PSSE w Siedlcach.

Placówki w 2021 roku złożyły **274** wizyt w PSSE w związku z pobraniem preparatów szczepionkowych. Rozdysponowano **18 830 preparaty szczepionkowe**.

W 2021 roku wśród zaczeponych na terenie powiatu garwolińskiego zgłoszono **26** Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP), 25 zakwalifikowano jako łagodne, 1 jako poważny, w związku z NOP osoby nie były hospitalizowane. 23 NOP po szczepieniu przeciwko Covid-19, 2 pozostałe NOP – po szczepieniu przeciwko ospie wietrznej i pneumokokom. Zgłaszanie i rejestracja NOP wymagana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Kwalifikacja NOP dokonywana jest przez lekarza, który go rozpoznaje i przekazuje do PPIS.

W ostatnich latach w Polsce w tym również w powiecie garwolińskim obserwuje się narastanie tendencji unikania wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży.

Sytuacja ta jest przede wszystkim efektem szerokiego dostępu do fałszywych i pseudonaukowych informacji w przestrzeni publicznej. Nieprawdziwe informacje na temat szczepień, które rozpowszechniane są za pośrednictwem portali społecznościowych mogą powodować wątpliwości co do zasadności szczepień. Przeciwnicy szczepień posługują się argumentami emocjonalnymi, które najłatwiej docierają do odbiorców, wzbudzając niepokój i strach. Wiele informacji na temat szczepień wspieranych jest teoriami spiskowymi. Tendencje te prowadzą do zmniejszenia odsetka osób zaszczepionych (bezpieczny próg to 95% zaszczepionej całej populacji podlegającej zaszczepieniu), co pociąga za sobą obniżenie odporności zbiorowiskowej.

Na koniec 2021 w powiecie garwolińskim uchylało się od obowiązku wykonania szczepień **74** rodziców i opiekunów (**61** dzieci nie zaszczepiono w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień ochronnych).

Po ogłoszeniu w marcu 2020 roku pandemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 nie wystosowywano pism nakreślających potrzebę szczepień, promujących je jako bezpieczną i skuteczną metodę zapobiegania chorobom zakaźnym oraz wskazujących na konieczność stawienia się z dzieckiem na szczepienia.

PPIS w Garwolinie w 2021 roku nie prowadził postępowania administracyjnego w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby uchylające się.

Kontynuowano współpracę z biurami podróży w celu informowania wyjeżdżających o niebezpieczeństwie zachorowania i przywlekania chorób zakaźnych oraz o sposobie zapobiegania tym chorobom, zwłaszcza poprzez szczepienia ochronne – **wykonano 2 wizyty**.

W 2021 roku obowiązkowymi szczepieniami objętych było **25061 dzieci i młodzieży od 0-19 roku życia**. Corocznie dokonywana jest szczegółowa analiza wykonywania szczepień na podstawie danych liczbowych przekazywanych przez podległe podmioty lecznicze /MZ-54/.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym w grupach wiekowych w roku bieżącym wraz z porównaniem stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu garwolińskiego.

Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w PSSE Garwolin w 2021 r.	Wykonawstwo w PSSE Garwolin w 2020 r. /analogicznie roczniki robocze w 2020/
p/BCG	2021*	noworodkowe	98,91%	99,12%
	2020	noworodkowe	99,04%	98,18%
p/WZW B	2020*	podstawowe i uzupełniające	100%	100%
	2019	podstawowe i uzupełniające	100%	100%
p/błonica, tężcowi	2021*	pierwotne	45,80%	67,12%
	2020	pierwotne i uzupełniające	94,07%	99,75%
p/odrze, śwince i różyczce	2020*	podstawowe	57,11%	52,92%
	2019	podstawowe	91,64%	93,58%
	2016*	przypominające	68,44%	60,68%
	2010	przypominające	87,05%	91,83%
p/poliomyelitis	2021*	pierwotne	45,80%	67,12%
	2020	pierwotne i uzupełniające	94,07%	99,78%
p/krztuścowi	2021*	pierwotne	45,61%	66,82%
	2020	pierwotne i uzupełniające	94,07%	99,71%
p/haemophilus influenzae typu b	2021*	pierwotne	45,80%	63,78%
	2020	pierwotne i uzupełniające	94,24%	81,61%
p/streptococcus pneumoniae	2021*	pierwotne	51,19%	46,26%
	2020	pierwotne i uzupełniające	49,61%	42,22%
	2019	pierwotne i uzupełniające	86,32%	86,72%
p/DTap i Polio 5 rok życia	2016*	pierwsze przypominające	49,16%	41,72%
	2015	pierwsze przypominające	81,56%	80,19%
p/Tdap błonica, tężec, krztusiec 14 rok życia	2008*	drugie przypominające	51,67%	32,68%
	2007	drugie przypominające	80,29%	80,80%
p/Td błonica, tężec, 19 rok życia	2003*	trzecie przypominające	36,49%	27,07%
	2002	trzecie przypominające	73,31%	61,85%
rotawirusy	2021*	podstawowe	51,01%	30,08%

*rocznik roboczy w 2021 roku

Dokonana analiza danych wykazała, że wykonawstwo szczepień na terenie powiatu garwolińskiego podobnie jak w latach poprzednich utrzymuje się na dość wysokim poziomie pomimo ogłoszenia epidemii SARS-CoV-2 i czasowym wstrzymaniu wykonywania szczepień ochronnych.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę w uodpornieniu populacji odgrywają szczepienia zalecane – niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia ludności powiatu garwolińskiego szczepionkami zalecanymi.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych w 2021 r.	Liczba osób zaszczepionych w 2020 r.	Liczba osób zaszczepionych w 2019 r.
1	Przeciwno ospie wietrznej	159	138	100
2	Odrze, śwince i różyczce	0	16	27
3	WZW t A	9	5	11
4	HPV wirus brodawczaka ludzkiego	8	1	15
5	Zakażenia streptococcus pneumoniae	102	82	23
6	Zakażenia neisseria meningitidis	143	183	95
7	Zakażenia haemophilus influenzae typ b	0	1	2
8	Szczepienia p/tężcowi	2056	2490	2678
9	Kleszczowe zapalenie mózgu	77	60	95
10	Rotawirusy	*	380	274
11	Grypa	2325	1868	1752
12	WZW t B	623	608	1025

*w 2021 roku szczepienie przeciwno rotawirusom weszło do Programu Szczepień Ochronnych jako szczepienie obowiązkowe

VI. OCENA STANU SANITARNO HIGIENICZNYCH OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie w ramach urzędowej kontroli żywności nadzorował **1400 obiektów produkcji i obrotu żywnością, żywienia zbiorowego** oraz 10 wytwórni materiałów do kontaktu z żywnością, 16 miejsc obrotu materiałami do kontaktu z żywnością

Przeprowadzono 234 kontrole, w tym 28 kontroli interwencyjnych przeprowadzanych w związku z wycofywaniem produktów notyfikowanych w systemie RASFF oraz interwencjami klientów.

W 2021 r. w miesiącach letnich kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem opracowanym na rok 2021, a w pozostałym okresie w związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenieniem się *koronawirusa* SARS CoV-2 w Polsce plan urzędowych kontroli żywności został zweryfikowany. Mimo dużego zaangażowania pracowników sekcji Bezpieczeństwa Żywności w pracę z zakresu sekcji Epidemiologii podejmowano działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie wydał w 2021 r. **18 decyzji** w związku z nakazem usunięcia stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości w tym **1 decyzję unieruchomienia** obiektu. Złożono **2 wnioski** o wydanie decyzji w trybie art. 103 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia **o wymierzenie kary pieniężnej** podmiotom działającym na rynku spożywczym z powodu prowadzenia działalności niezgodnie z zakresem decyzji zatwierdzającej lub bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru.

W 2021 r. wpłynęło **26 interwencji** najczęściej dotyczących nieprzestrzegania stanu sanitarno-porządkowego, sprzedaży żywności przeterminowanej lub niewłaściwej jakości zdrowotnej. Interweniowano również w sprawie nieprzestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w tym niedopełniania obowiązku zasłaniania ust i nosa przez personel i klientów w sklepach spożywczych.

W 100% zrealizowano plan poboru próbek żywności. **Zbadane zostały 316 próbek** żywności w tym **7 próbek było niezgodnych** z obowiązującymi przepisami. W 5 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego limitu drobnoustrojów (Enterobacteriaceae). Właściciel zweryfikował procedury mycia i dezynfekcji w zakładzie. A w 2 próbkach (mięso mielone drobiowe) stwierdzono obecność pał *Salmonella*. Poinformowano PLW nadzorującego producenta przesyłano wypełniony formularz powiadomienia w ramach systemu RASFF do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ramach **granicznej kontroli żywności** wydano **853 świadectwa** spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy/materiał lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę Polski, **oceniając 4037 partii żywności** i 29 partii wyrobów do kontaktu z żywnością.

VII. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

Na terenie powiatu garwolińskiego na koniec 2021 roku funkcjonowało **29** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz **7** wodociągów innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

- **1** wodociąg o produkcji wody od 1001 – 10000 m³/dobę
- **21** wodociągów o produkcji wody od 101 -1000 m³/dobę
- **7** wodociągów o produkcji ≤ 100 m³/dobę.

W porównaniu z rokiem ubiegłym jeden wodociąg publiczny Podebłocie został wyłączony z eksploatacji w związku z modernizacją stacji uzdatniania wody, sieć tego wodociągu została przełączona do wodociągu Jabłonowiec.

Wodociągi zaopatrują w wodę 101800 mieszkańców powiatu garwolińskiego, co stanowi 93,91 % ogółu ludności.

Mimo panującej w 2021 roku epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 próby wody pobierane były w stałych, ustalonych punktach poboru zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. Badania wykonywane były w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach, Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie.

Na koniec 2021 r. w **29** nadzorowanych wodociągach publicznych i w **7** wodociągach lokalnych jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Sporządzono roczne oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla wszystkich miast i gmin.

Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

W 2021 r. pobrano z nadzoru do badań w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego **180** prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz przeprowadzono **36** kontroli.

W 2021 r. Stacja Uzdatniania Wody w Dąbrowie przeszła gruntowną modernizację i przebudowę oraz budowę zbiornika wyrównawczego o pojemności 150 m³. Wykonano remont budynku stacji uzdatniania wody polegający m. in. na wykonaniu jego termomodernizacji, wymianę pomp głębinowych, wodomierzy i zaworu odcinającego oraz w miejsce zaworu zwrotnego zamontowanie zaworu antyskażeniowego. Wprowadzenie możliwości dozowania podchlorynu sodu na zbiornik retencyjny oraz bezpośrednio na sieć wodociągową.

W 2021 r. dokonano modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Pogorzelcu polegającej m. in. na wymianie złożeń filtracyjnych w filtrach oraz montaż lampy UV wyposażoną w czujnik monitorujący intensywność promieniowania z zestawem pompowym w celu profilaktycznej dezynfekcji wody uzdatnionej podawanej do sieci wodociągowej.

Ocena jakości wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

Na terenie powiatu garwolińskiego w 2021 r. były zgłoszone **2** miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli. W sezonie kąpielowym pobierano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz trzy razy w trakcie trwania sezonu kąpielowego. W żadnej zbadanej próbce nie stwierdzono przekroczeń parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli. Podczas okresu letniego funkcjonowania miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli nie odnotowano zakwitów sinic.

Jakość wody w pływalniach

PSSE w Garwolinie prowadzi nadzór nad **5** basenami kąpielowymi: Basen „Garwolanka” w Garwolinie, Basen Kąpielowy w Pałacu Żelechów, Basen Kąpielowy

w Ośrodku „Las Woda” w Wildze, Basen Kąpielowy „TALARIA” w Trojanowie oraz Basen przy ZSR w Miętym.

Zarządzający pływalniami są zobowiązani do prowadzenia systematycznych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z ustalonym z Inspekcją Sanitarną harmonogramem badań, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom pływalni. Szczególne znaczenie ma nadzór nad jakością mikrobiologiczną wody.

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wnoszone są do wody przez użytkowników pływalni, którzy mogą zanieczyszczać wodę przede wszystkim drobnoustrojami bytującymi w przewodzie pokarmowym, w górnych drogach oddechowych, błonach śluzowych i na skórze. Oprócz drobnoustrojów wchodzących w skład normalnej mikroflory, mogą to być również organizmy chorobotwórcze, będące przyczyną infekcji. Występowanie patogenów w wodzie tj. *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa* w istotny sposób może negatywnie wpływać na zdrowie kąpiących się osób. W 2021 r. stwierdzono jeden raz przekroczenie bakterii *Legionella* sp. w jacuzzi Zespołu Szkół w Miętym, podjęto natychmiastową decyzję o wyłączeniu tego urządzenia z eksploatacji, dokonano wymiany wody oraz przeprowadzono dezynfekcję. Jacuzzi zostało wyłączone do czasu otrzymania pozytywnych badań wody.

Jakość wody z instalacji wody ciepłej

W 2021 r. kontynuowano nadzór nad jakością wody ciepłej w instalacjach wody ciepłej we wszystkich szpitalach i zakładach opiekuńczo-leczniczych przeprowadzono badania wody ciepłej na obecność bakterii *Legionella* sp.

Badania były wykonywane z nadzoru, z częstotliwością zgodną z wytycznymi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi.

W dwóch obiektach służby zdrowia stwierdzono ponadnormatywną wartość bakterii *Legionella* sp. PPIS w Garwolinie wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykonano powtórne badanie wody, bakterii *Legionella* sp. ponownie nie wykryto.

W pozostałych obiektach służby zdrowia, w których badano jakość wody w instalacji wody ciepłej, nie stwierdzono przekroczeń bakterii *Legionella* sp.

VIII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Nadzorowano zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne i tatuażu, gdzie może dojść do naruszenia ciągłości skóry a tym samym do ryzyka wystąpienia chorób przenoszonych drogą krwi WZWB i C oraz HIV, jak również bakteriami chorobotwórczymi np.: gronkowcami oraz grzybicami skóry. Dlatego podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na postępowanie z narzędziami i przyborami fryzjerskimi, które powinny być dezynfekowane.

W 2021 r. zarejestrowanych było **168** zakładów świadczących usługi fryzjerskie, odnowy biologicznej, gabinetów kosmetycznych i tatuażu. Łącznie przeprowadzono **33** kontrole.

Większość pracowników i właścicieli zakładów posiada wiedzę na temat ryzyka zakażenia klientów chorobami zakaźnymi. W celu zwiększenia bezpieczeństwa prowadzonych usług coraz więcej właścicieli decyduje się na zakup własnego autoklawu – w którym sterylizuje się narzędzia. W trakcie kontroli nowych zakładów, tak jak w roku ubiegłym, rozdawano plakaty i ulotki na temat zapobiegania zakażeniom przenoszonym drogą przerwania ciągłości skóry i tkanek.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Garwolinie jest 12 obiektów świadczących usługi związane z udostępnianiem solarium. Zgodnie z ustawą z dnia 5 września 2017 r o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. 2017 r., poz. 2111), PPIS w Garwolinie skontrolował **6 solarium** zlokalizowanych na terenie powiatu garwolińskiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pod nadzorem PSSE w Garwolinie są również inne zakłady użyteczności publicznej tj.: szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy opieki, hotele, obiekty świadczące usługi noclegowe, dom pogrzebowy, zakłady pogrzebowe, pralnie, cmentarze, stacje paliw, apteki, parkingi turystyczne, tereny rekreacyjne, stadion sportowy, sale zabaw, ustępy publiczne, kino. W 2021 r. wykonano **31** kontroli. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Interwencje

W 2021 r. wpłynęło **31 interwencji**. Zgłoszenia mieszkańców w 12 przypadkach przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami władzom administracji samorządowej bądź innym właściwym merytorycznie jednostkom. W roku sprawozdawczym wniesiono **16 interwencji**, które dotyczyły nieprzestrzegania zasad reżimu sanitarnego w czasie epidemii Covid-19, w tym 11 dotyczyło nieprawidłowości związanych ze sprawowaniem kultu religijnego w czasie pandemii.

Przedstawiciele PSSE Garwolin uczestniczyli w 2 wizjach lokalnych przy współudziale innych organów. Nie stwierdzono zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego.

IX. OCENA NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH, WIELKOŚCI POPULACJI ZAWODOWO NARAŻONEJ NA TE CZYNNIKI

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie obejmował nadzorem higieniczno-sanitarnym 370 zakładów pracy z czego skontrolowano 42 zakłady – 1 zakład więcej niż w roku 2020. Liczba pracowników zatrudnionych w zakładach skontrolowanych wynosiła 854 osoby.

Przekroczenia normatywów dotyczących czynnika fizycznego w postaci: hałasu, drgań mechanicznych i/lub pyłów występowały w 18 zakładach pracy. Na dzień 31.12.2020 r. w przekroczeniach hałasu pracowało 237 pracowników, drgań mechanicznych 26 pracowników, pyłów 3 pracowników. W żadnym z zakładów pracy, w których występują przekroczenia hałasu i/lub drgań mechanicznych nie stwierdzono chorób zawodowych.

W 2021 r. roku przeprowadzono 52 kontrole w zakładach pracy znajdujących się w ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Garwolinie. Powyższe kontrole prowadzone były:

- w ramach nadzoru nad **substancjami i preparatami chemicznymi** – 47 kontroli;
- w ramach nadzoru nad **produktami biobójczymi** – 1 kontrola;
- w ramach nadzoru nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu **rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy** - 2 kontrole;
- w ramach nadzoru nad **czynnikami biologicznymi** w środowisku pracy - 11 kontroli;

Skontrolowano 8 obiektów zajmujących się **obrotem substancjami i preparatami chemicznymi** i ich mieszaninami oraz 28 obiektów **stosujących substancje i preparaty chemiczne** i ich mieszaniny. W zakresie wprowadzających do obrotu produkty biobójcze skontrolowano 1 obiekt. W zakresie **substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym** w środowisku pracy skontrolowano 2 obiekty. W zakresie czynników **biologicznych** w środowisku pracy skontrolowano 8 obiektów.

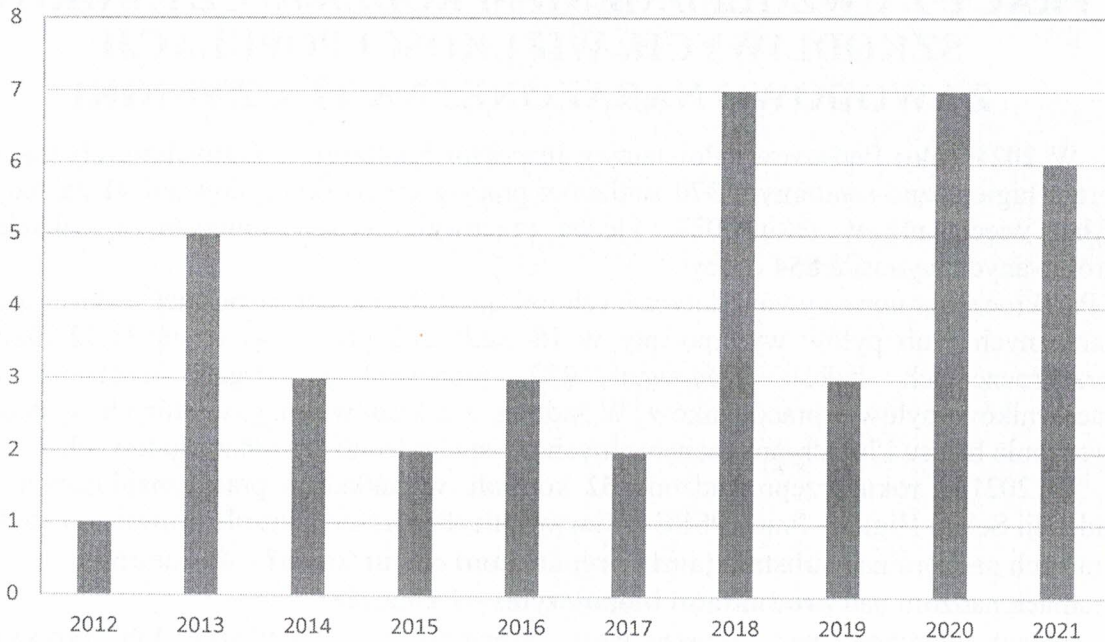
Wydano 7 **decyzji dotyczących poprawy warunków pracy** zawierających 79 **nakazów** (49 nakazów więcej niż w roku 2020). Nie było decyzji unieruchamiających stanowisko/ oddział/ zakład pracy.

W 2021 roku w ewidencji zakładów pracy PSSE w Garwolinie znajdowało się 30 zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze – liczba pracowników narażonych na te czynniki w skontrolowanych 2 zakładach pracy wynosiła 6 osób.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zawodowych oraz ich podejrzeń

W 2021 roku zgłoszono 13 podejrzeń **chorób zawodowych** i sporządzono 13 **kart oceny narażenia** zawodowego. Wydano 6 **decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz 2 **decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej**. W stosunku do roku 2020 jest o 1 mniej stwierdzonych chorób zawodowych (wykres poniżej). Wystawiono 9 **kart stwierdzenia choroby zawodowej**. W 2021 r. wystąpił wzrost zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych o 1 w porównaniu do roku 2020.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na przełomie ostatnich 10 lat

Ogólne dane dotyczące zakładów pracy, w których stwierdzono chorobę zawodową w 2021 r.

Lp.	PKD	Stanowisko pracy	Numer choroby zawodowej z wykazu	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób
1.	20	Operator linii pakowania, brygadzysta, samodzielny operator	20.1	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	1
2.	20	Operator linii pakowania, brygadzysta, samodzielny operator	20,3	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół kanału de Guyona	1
3.	14	Uczeń praktycznej nauki zawodu	20.1	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	1
4.	01	Rolnik	26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza	2
5.	85	Nauczyciel	15.3	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwała dysfonia	1

Nadzór nad pracownikami narażonymi na szkodliwe czynniki biologiczne

W 2021 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Garwolinie znajdowało się **196 obiektów**, w których **występują szkodliwe czynniki biologiczne**. W roku sprawozdawczym skontrolowano 8 obiektów. Na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczone do 2 i 3 grupy zagrożenia w skontrolowanych zakładach narażonych było **63 osoby**.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W 2021 roku pod nadzorem PPIS w Garwolinie znajdowało się **354** podmioty wprowadzające do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny w tym: **5** dalszych użytkowników – formulatorów, **41** dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, **305** stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) oraz **3** producentów zobowiązanych do rejestracji substancji zgodnie z rozporządzeniem **(WE) Parlamentu Europejskiego i Rady 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 roku** w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE. L 2006 Nr 396, str. 1, z późn. zm.).

Ogólna ocena zagrożeń wynikających ze stanu sanitarno-higienicznego w zakładach pracy

Sekcja Higieny Pracy PSSE w Garwolinie sprawuje nadzór nad zakładami zatrudniającymi pracowników. Nowe zakłady pracy obejmowane są bieżącym nadzorem sanitarnym na podstawie odbiorów obiektów, własnego rozeznania w terenie przez pracowników sprawujących nadzór nad zakładami pracy lub zgodnie z wytycznymi do planu zasadniczych zamierzeń Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Aktualność informacji dot. nadzorowanych firm sprawdzana jest w bazie „Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej”.

Pierwsza kontrola ma charakter edukacyjny. Ma na celu wskazanie pracodawcom zagrożeń zawodowych powstających w procesach technologicznych oraz wytypowanie stanowisk pracy do badań środowiskowych w celu przeprowadzenia pomiarów stężeń i natężeń (NDS/NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. W 2021 r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła **10** kontroli odbiorowych i na tej podstawie objęła bieżącym nadzorem sanitarnym **4** nowe zakłady pracy.

W 2021 r. wpłynęły 2 interwencje dotyczące: wyłączenia ogrzewania w galerii i niezapewnienia dla pracowników środków ochrony przed zakażeniem w związku ze stanem epidemii COVID-19. Jedna interwencja była zasadna, a druga bezzasadna.

Współpraca z instytucjami

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy.

W ramach postępowania w sprawach chorób zawodowych przesyłano do wiadomości Państwowej Inspekcji Pracy **8 decyzji** w tym **6** decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz **2** decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Ponadto w trakcie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy sprawdzano, czy miały miejsce kontrole Państwowej Inspekcji Pracy, zapoznawano się z nakazami PIP oraz sprawdzano realizację powyższych nakazów kontrolnych.

Współpraca z Mazowieckim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy.

W ramach współpracy z WOMP przesłano **6** skierowań na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono i przesłano **7** kart zbiorowych oceny narażenia zawodowego. Ponadto przesłano do wiadomości WOMP **4** decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz **2** decyzje o braku podstaw do stwierdzenia.

Przeprowadzono 4 konsultacje telefonicznych dot. prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych, zwłaszcza odnośnie przypadków przedłużającego się postępowania orzeczniczego.

Współpraca z Wojewódzkim Szpitalem Zakaźnym w Warszawie.

W ramach współpracy przesłano 3 skierowania na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono i przesłano 3 karty oceny narażenia zawodowego. Ponadto przesłano do wiadomości 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Przeprowadzono 2 konsultacje telefoniczne dot. prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych odnośnie przypadków przedłużającego się postępowania orzeczniczego.

Współpraca z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi.

Wprowadzono otrzymane od pracodawców (11 zakładów) informacje dot. narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne do bazy danych dot. czynników **rakotwórczych** „czyn_rak” i przesłano je do IMP w Łodzi.

Do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych IMP przesłano 9 kart stwierdzenia chorób zawodowych.

Pracownicy uczestniczyli w szkoleniu nt. „Narażenie na radon w budynkach, lokalach, pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi”.

Współpraca z Centralnym Instytutem Pracy - Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie.

Zamieszczenie informacji na stronie internetowej na temat trwającej kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową”.

Współpraca z organami władzy i samorządu terytorialnego.

Sporządzono „Ocenę stanu sanitarnego powiatu” w zakresie zagadnień dotyczących higieny pracy.

Działania Sekcji Higieny Pracy związane z bieżącym nadzorem sanitarnym nad obiektami w zakresie realizacji ustawy o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W 2021 r. przeprowadzono 52 kontrole w 42 obiektach, podczas których **monitorowano przestrzeganie ustawy antytytoniowej**. We wszystkich skontrolowanych zakładach miejsca objęte zakazem palenia były oznaczone znakami graficznymi i słownymi.

W związku z realizacją ustawy antytytoniowej do 4 zakładów pracy przekazywano materiały informacyjne dotyczące profilaktyki zdrowotnej w postaci ulotek i broszur.

Podczas kontroli w zakładach pracy nie stwierdzono naruszenia zakazu palenia tytoniu, a tym samym nie stosowano sankcji karnych w tym zakresie.

Informacje dotyczące monitorowania przestrzegania ustawy antytytoniowej były odnotowywane w protokołach kontroli i zapisywane były w rejestrze kontroli. Następnie dane te przekazane były do Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w postaci 12 meldunków.

W związku z dynamicznie rozwijającą się sytuacją epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 w Polsce w 2021 roku, plan kontroli sanitarnych zakładów pracy w powiecie garwolińskim został zweryfikowany. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy byli zaangażowani przede wszystkim w działania zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Aktywnie uczestniczyli w kontrolach obiektów, w których zakresem kontroli było przestrzeganie Rozporządzenia w sprawie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii.

X. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH WRAZ Z OCENĄ ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży pełniła w 2021 roku nadzór nad 206 placówkami, w tym 140 placówkami nauczania i wychowania oraz 66 organizatorami wycieczek.

W 2021 roku przeprowadzono 103 kontrole sanitarne, w tym:

- w placówkach będących pod stałym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Garwolinie przeprowadzono 76 kontroli,
- w placówkach sezonowych, związanych z organizacją letniego wycieczek dzieci i młodzieży przeprowadzono 27 kontroli. W 2021 r. nie zarejestrowano placówek zimowego wycieczek.

Wystawiono 9 decyzji merytorycznych, w tym 2 decyzje administracyjne nakazujące wykonanie zaleceń, 5 zmieniających termin wykonania zaleceń, 2 decyzje w celach rejestracji dotyczące spełnienia warunków bezpieczeństwa i higieny w żłobku. Wydano również 1 opinię sanitarną w celach rejestracji działalności innej formy wychowania przedszkolnego. Wyegzekwowano 5 decyzji administracyjnych, w tym 4 z lat ubiegłych.

Nadzór nad wycieczkami dzieci i młodzieży:

W 2021 r. w elektronicznej bazie wycieczek na stronie MEiN zostało zarejestrowanych 66 organizatorów wycieczek letniego (w tym 37 w obiekcie hotelowym lub w innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie, 4 w obiektach sezonowych, 13 obozów pod namiotami oraz 12 form wycieczek w miejscu zamieszkania). W 2021 roku nie było zgłoszonych placówek zimowego wycieczek dla dzieci i młodzieży.

W wyniku działań w ramach nadzoru nad wycieczkami letnimi skontrolowano w aspekcie wymagań sanitarno-higienicznych 27 turnusów wycieczek letniego i zimowego, w tym:

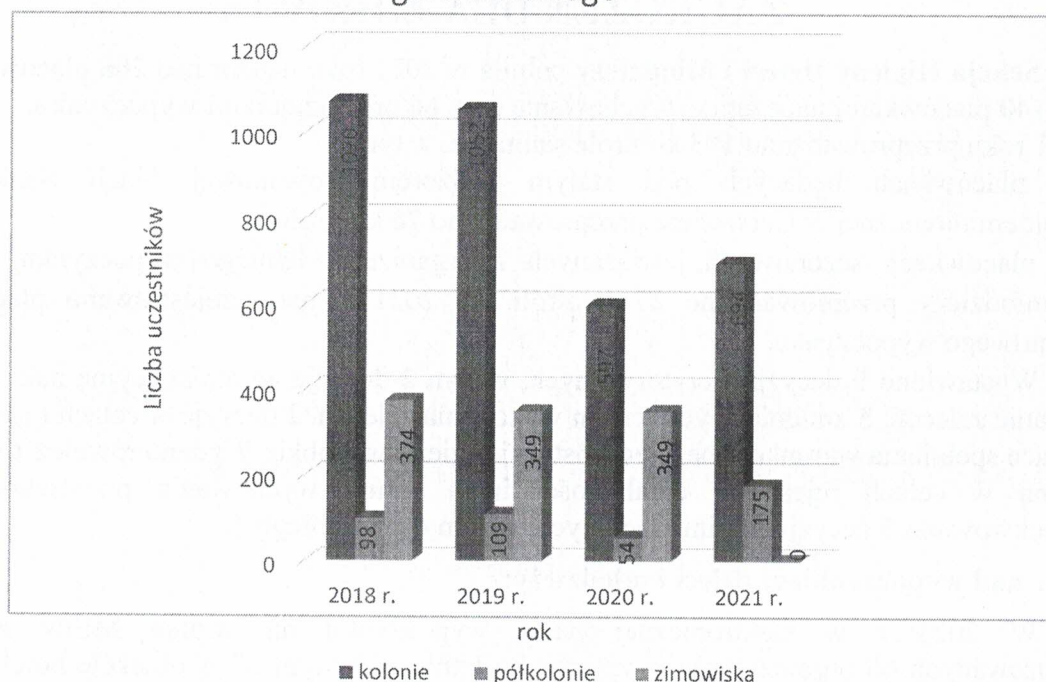
- 22 turnusy/organizatorów wycieczek letniego dla dzieci i młodzieży zorganizowanego w formie wycieczek (w tym 8 obozów pod namiotami), z których skorzystało 707 uczestników (w tym 183 uczestników obozów pod namiotami) oraz
- 5 turnusów letniego wycieczek w miejscu zamieszkania, z których skorzystało 175 uczestników.

Porównawczo w 2021 r. z wycieczek letnimi skorzystało 882 uczestników, w 2020 r. z wycieczek letnimi skorzystało 651 uczestników, natomiast w 2019 r. z wycieczek letnimi skorzystało 1161 uczestników.

W 2021 r. nie było grup zimowego wycieczek, w 2020 r. z wycieczek zimowych skorzystało 316 uczestników, natomiast w 2019 r. - 349 uczestników.

Łącznie liczba dzieci i młodzieży korzystających z wycieczek w skontrolowanych placówkach była w 2021 r. znacznie mniejsza w stosunku do lat poprzedzających okres pandemii. Biorąc jednak pod uwagę lata 2020 i 2021 - w roku 2021 nie rejestrowano wycieczek zimowych, lecz w stosunku do roku 2020 nastąpił wzrost liczby uczestników wycieczek letnich.

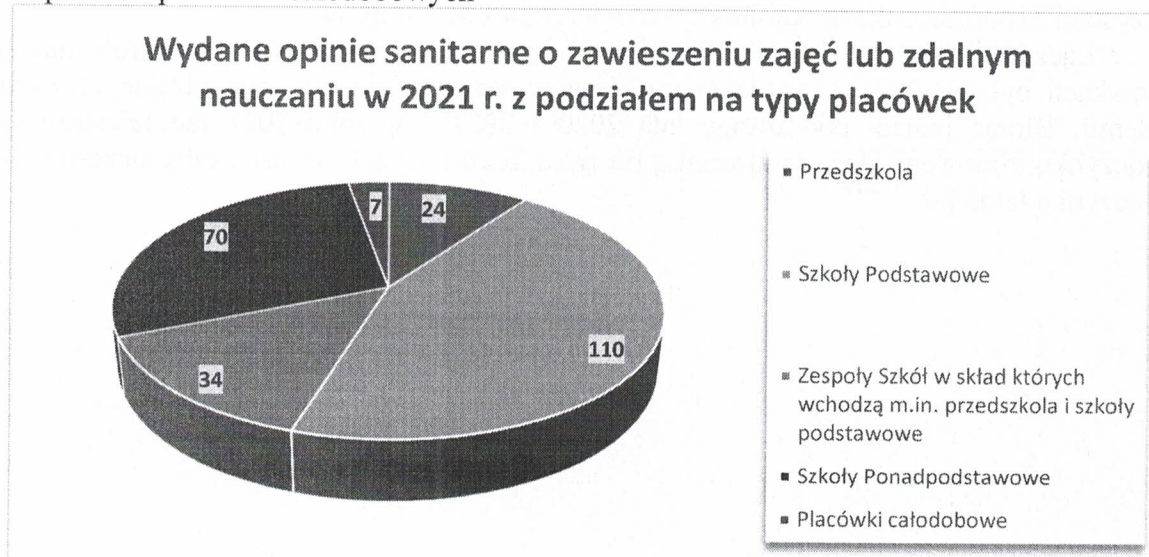
Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu garwolińskiego

Opinie w sprawie zawieszenia zajęć w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W związku z trwającą pandemią COVID-19, w przypadku pojawienia się zachorowań na COVID-19 wśród pracowników i uczniów placówek oświatowych, Dyrektorzy tych placówek zwracali się do PSSE w Garwolinie z prośbą o wydanie opinii sanitarnych w celu zawieszenia zajęć lekcyjnych lub przejścia na tryb nauki zdalnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604). PPIS w Garwolinie w 2021 r. wydał 245 pozytywnych opinii o zawieszeniu zajęć lub zdalnym nauczaniu w tym:

- 24 opinie dla przedszkoli
- 110 opinii dla szkół podstawowych
- 34 opinie dla zespołów szkół w skład których wchodzi m.in. przedszkola i szkoły podstawowe
- 70 opinii dla szkół ponadpodstawowych
- 7 opinii dla placówek całodobowych

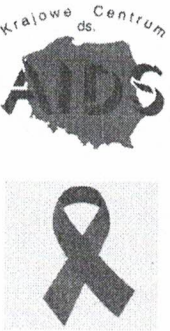
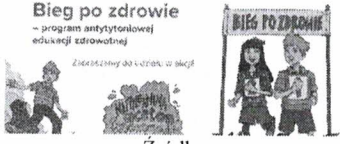
W 2021 r. umożliwiono w szkołach przeprowadzenie akcji szczepień p/COVID-19. Ministerstwo Edukacji i Nauki przygotowało pakiet informacyjny na temat organizacji szczepień w szkołach. W materiałach znalazły się informacje dotyczące m.in. zakresu zadań dyrektora szkoły oraz współpracy z punktem szczepień. Oddzielny materiał został poświęcony kwestii obecności rodziców podczas szczepienia dziecka przeciw COVID-19. Informacje przygotowane przez MEiN zostały przekazane szkołom i placówkom. Z zebranych danych wynika, że na terenie powiatu garwolińskiego w żadnej ze szkół nie zorganizowano punktu szczepień. Chętni uczniowie i pracownicy placówek oświatowych szczepili się w punktach szczepień zorganizowanych przez m.in. POZ.

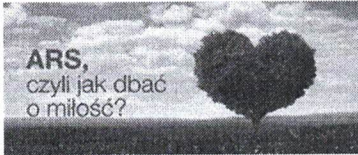

Porównawczo w 2018 roku przeprowadzono 230 kontroli sanitarnych, w 2019 roku przeprowadzono 234 kontrole sanitarne, natomiast w 2020 r. ze względu na trwającą epidemię przeprowadzono 133 kontrole, w 2021 r. ze względu na COVID-19 przeprowadzono 103 kontrole.

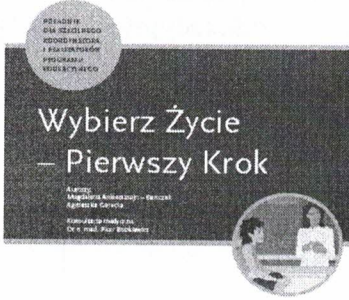
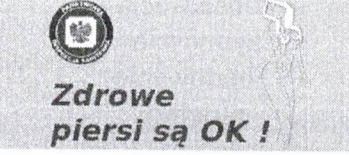
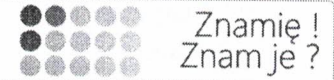
XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

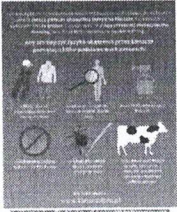
Przedsięwzięcia prozdrowotne realizowane w 2021 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Garwolinie w ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

1. Interwencje programowe.

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS” Źródło: https://aids.gov.pl/	Ograniczanie zagrożeń i szkód zdrowotnych wynikających z epidemii HIV/AIDS i innych zakażeń przenoszonych drogą płciową.	Środowiska szkół podstawowych, ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Środowiska podmiotów leczniczych. Ogół społeczeństwa. Treści programowe dostosowywane są do poszczególnych odbiorców.	Porady, rozmowy instruktażowe, spotkania edukacyjne, dystrybucja materiałów informacyjnych oraz publikacje na stronie internetowej, stoiska z materiałami informacyjnymi, tematyczne wystawy w holu PSSE w Garwolinie.	1760
„Bieg po zdrowie” Źródło: https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/bieg-po-zdrowie-program-antytytoniowej-edukacji-zdrowotnej	Opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.	Środowiska szkół podstawowych - uczniowie klas IV i ich rodzice, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki.	Dyskusja, wymiana doświadczeń, spostrzeżenia, refleksje i pomysły, przeprowadzanie wywiadów z osobami niepalącymi, liczenie kosztów palenia papierosów, praca w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów, tworzenie komiksu z bohaterami programu.	225

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
ARS, czyli jak dbać o miłość? ARS, czyli jak dbać o miłość? Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/ars-czyli-jak-dbac-o-milosc--nowoczesna-edukacja-dla-mlodziezy-z-akresu-profilaktyki-uzaleznien	Ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.	Młodzież w wieku 15-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki.	Pogadanka, wykład, film edukacyjny, prezentacja, rozmowy, projekty, praca w grupach z nauczycielami.	925
„Skąd się biorą produkty ekologiczne” – ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli. SKĄD SIĘ BIORĄ produkty EKOLOGICZNE Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/skad-sie-biora-produkty-ekologiczne--nowy-ogolnopolski-program-edukacyjny-dla-przedszkoli	Zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.	Dzieci w wieku 5-6 lat, rodzice dzieci, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Słowne: rozmowa, zagadki. Wzrokowe: oglądanie filmu, obserwacja. Czynnościowe: budowanie piramidy.	2151
„Czyste powietrze wokół nas” Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/czyste-powietrze-wokol-nas--program-edukacyjny-dla-przedszkolakow	Wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą w ich obecności papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.	Dzieci w wieku 5-6 lat, rodzice dzieci, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki.	Wycieczka, piosenka, malowanki, zabawa/ praca zmysłów, zabawa relaksująca, rysunki, ćwiczenie asertywności.	1451

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Wybierz Życie – Pierwszy Krok” Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/materialy-do-pobrania3	Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i wpływu wirusa HPV na jego powstawanie. Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.	Młodzież w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, projekcje filmu, wizytacje, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	2449
„Zdrowe piersi są OK!” Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-warszawa/okspz-zdrowe-piersi-sa-ok	Kształtowanie wśród dziewcząt nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie oraz popularyzacja tych nawyków wśród kobiet z ich najbliższego otoczenia.	Młodzieży w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, pokazy, wizytacje, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	2709
„Znamię! Znam je?” Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-warszawa/okspz-znamie-znam-je	Budowanie świadomości, odpowiedzialnych zachowań oraz prozdrowotnych postaw wśród młodzieży w obliczu nowotworu czerniaka.	Młodzież w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Prezentacja, makieta, film, prelekcje, dyskusje, pokazy, analiza przypadków, samoobserwacja skóry, quiz, specjalistyczne wykłady online, porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja programowych materiałów	2297

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Podstępne WZW” Podstępne WZW Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-warszawa/oksipz-podstepne-wzw	Podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych oraz przeciwdziałanie chorobom zakaźnym	Młodzież w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Tematyczne filmy/ specjalistyczne wykłady, merytoryczna prezentacja, prelekcje, rozmowy instruktażowe/ poradnictwo, dystrybucja tematycznych materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	2977
„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/chron-sie-przed-kleszczami	Podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych oraz poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym. Uświadomienie wagi problemu ukąszeń przez kleszcze.	Środowiska przedszkolne, szkół podstawowych, rodzice dzieci uczestniczących w programie, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Środowiska podmiotów leczniczych. Ogół społeczeństwa.	Tematyczne filmy/, merytoryczna prezentacja, prelekcje, wykład interaktywny, dyskusja, wchodzenie w rolę, analizowanie i rozwiązywanie problemów, rozmowy instruktażowe/ poradnictwo, dystrybucja tematycznych materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	1946

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Trzymaj Formę! Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/trzymaj-forme--program-educacyjny-o-zbilansowanym-odzywianiu-i-aktywnosci	Pogłębienie wiedzy o znaczeniu prawidłowo zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka. Kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością żywności i aktywnością fizyczną, Dostarczenie wiedzy o informacjach zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych i umiejętności korzystania z nich.	Uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych.	Grupowe zajęcia aktywizujące na temat: aktywności fizycznej w codziennym życiu (nauka ćwiczeń i zachęcanie do innych form aktywności fizycznej) oraz zasad zdrowego odżywiania z zastosowaniem zbilansowanej diety.	810

2. Interwencje nieprogramowe.

Popularyzacja wiedzy o zasadach dbania o zdrowie i zapobiegania chorobom zakaźnym odbywała się również poprzez interwencje nieprogramowe, takie jak:

- „Światowy Dzień Zdrowia”,
- „Światowy Dzień bez Tytoniu”,
- „Światowy Dzień Rzucania Palenia”,
- „Profilaktyka używania zastępczych środków psychoaktywnych”,
- „Profilaktyka chorób układu pokarmowego (salmonellozy) oraz odzwierzęcych chorób człowieka (wścieklizny, toksokarozy, bąblowca wielojamowego)”,
- „Profilaktyka zatruc grzybami”,
- „Profilaktyka grypy”,

- „Europejski Tydzień Szczepień i inne tematy związane z promocją szczepień”,
- „Zapobieganie wszawicy”,
- „Europejski dzień wiedzy o antybiotykach”,
- „Bezpieczne Ferie”,
- „Bezpieczne Wakacje”,
- „Edukacja w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19”, zasady prawidłowego stosowania maseczek, mycia i dezynfekcji rąk oraz higienicznych zachowań chroniących przed zakażeniami drogą kropelkową,
- „Monitoring z realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”,
- „Profilaktyka wad postawy i schorzeń układu kostnego u dzieci i młodzieży”,
- „Profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby typu A, typu B, typu C”,
- „Afrykański pomór świń ASF”,
- „Promocja zdrowia psychicznego”,
- „Bezpieczny Senior”,
- „Edukacja w zakresie potrzeby kształtowania właściwych relacji rówieśniczych, a tym samym zapobieganie stanom apatii, depresji i przemocy”.

Powyższe działania prozdrowotne były kierowane do mieszkańców powiatu garwolińskiego poprzez: spotkania edukacyjne, prezentacje multimedialne, rozmowy instruktażowe, prelekcje, ekspozycje wizualne, stoiska informacyjne, stronę internetową, Twittera oraz dystrybucję materiałów.

W 2021 r. ofertę edukacyjną zrealizowano w stosunku do ponad **41247 tysięcy odbiorców** w powiecie garwolińskim.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Garwolinie
Dorota Brojek

XII. WNIOSKI

W 2021 r. działania pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w głównej mierze dotyczyły działań związanych z zapobieganiem szerzenia się zakażeń wirusem SARS-COV-2, co skutkowało wykonaniem mniejszej ilości zaplanowanych kontroli. Ogólny stan sanitarny obiektów nadzorowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną należy określić jako dobry. Kontrole obiektów objętych nadzorem w 2021 roku nie wykazały rażących uchybień sanitarnych. Nie odnotowano większych problemów w egzekwowaniu poprawy warunków sanitarnych i technicznych od właścicieli, czy też zarządców kontrolowanych obiektów, stosowano się do wydawanych zaleceń w ustalonych terminach.

Wnioski poszczególnych sekcji nadzoru PSSE w Garwolinie określono w szczególności:

- 1) duży wzrost liczby zakażeń w porównaniu do 2020 roku /3237 zakażonych/ wirusem SARS-CoV-2, co skutkowało dużym wzrostem hospitalizacji i zgonów z powodu zachorowania na Covid-19,
- 2) dalsze monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19, poprzez szybkie identyfikowanie osób z kontaktu z chorymi i podejrzanymi o zachorowanie, w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych w powiecie,
- 3) wzmoczenie nadzoru nad ogniskami epidemicznymi spowodowanymi chorobami zakaźnymi występującymi ogniskowo w zakładach opieki zdrowotnej,
- 4) promowanie szczepień ochronnych w celu zwiększenia świadomości mieszkańców na temat dobrodziejstwa szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych,
- 5) przeprowadzono kontrole przestrzegania przepisów rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów obowiązujących w czasie epidemii, stosowano pouczenia,
- 6) prowadzono edukację i doradztwo w placówkach oświatowo-wychowawczych w sprawie spełnienia wytycznych i dostosowania placówek oświatowych do nauczania w okresie pandemii COVID-19,
- 7) zgodnie z planem poboru próbek w 2021 r. pobrano o 82 próbki więcej niż w 2020 r., co stanowi 26% więcej (2021-316 próbek, 2020-234 próbki) - liczba próbek niezgodnych również była wyższa w 2021 r., gdzie zakwestionowano 7 próbek, a w 2020 r. 3 próbki,
- 8) zaobserwowano wzrost eksportu żywności, w 2021 r. oceniano 4037 partii żywności przekraczającej granicę Polski, a w 2020 r. – 2641 partii,
- 9) nastąpił wzrost podejmowanych działań inwestycyjnych na terenie powiatu garwolińskiego, w 2020 roku wydano łącznie 104 opinie z zakresu oddziaływania na środowisko oraz dopuszczenia do użytkowania nowych obiektów, a w 2021 roku wydano łącznie 149 oraz związanych takich opinii,
- 10) objęto nadzorem 4 nowe zakłady pracy oraz powstały 2 nowe żłobki i 1 punkt przedszkolny,
- 11) w związku z istniejącą epidemią COVID-19, na terenie powiatu garwolińskiego w porównaniu do lat ubiegłych zanotowano w 2021 r. mniejszą liczbę dzieci i młodzieży korzystającej z wypoczynku letniego i zimowego,
- 12) zmalała liczba stwierdzonych chorób zawodowych oraz liczba zgłaszanych zatruc środkówami zastępczymi w stosunku do lat ubiegłych,
- 13) w dalszym ciągu należy prowadzić działania edukacyjne związane z profilaktyką i ochroną zdrowia w stosunku do wszystkich podmiotów na terenie powiatu garwolińskiego.